

Trường THPT Đỗ Đăng Tuyển
Giáo viên soạn: Phan Thị Hương
Lớp dạy : 12/3, 12/5
Thời gian thực hiện: Tuần học 28
Tiết PPCT: 55

BÀI 25. THỰC HÀNH: XÁC ĐỊNH MỘT SỐ ĐẶC TRƯNG CỦA QUẦN THỂ
(Số tiết: 01)

I. MỤC TIÊU:

1. Kiến thức:

- Thực hành ước tính kích thước quần thể, ước tính mật cá thể của quần thể ở loài thực vật hoặc động vật ít di chuyển.

2. Năng lực:

NĂNG LỰC	MỤC TIÊU
NĂNG LỰC CHUNG	
Giao tiếp và hợp tác	- Phân công và thực hiện các nhiệm vụ cá nhân, nhóm - Chủ động hoàn thành công việc được giao, tiếp thu kiến thức từ các thành viên trong nhóm
Tự chủ và tự học	- Tích cực chủ động tìm kiếm tài liệu, nhận ra và điều chỉnh được những sai sót và hạn chế của bản thân trong quá trình thực hành - Rút kinh nghiệm để vận dụng phương pháp học bằng nghiên cứu khoa học vào những tình huống khác
Giải quyết vấn đề và sáng tạo	- Nêu được nhiều ý tưởng mới trong quá trình thực hành
NĂNG LỰC SINH HỌC	
Tìm hiểu thế giới sống	- Thực hành ước tính kích thước quần thể, ước tính mật cá thể của quần thể ở loài thực vật hoặc động vật ít di chuyển.

3. Phẩm chất

Chăm chỉ	- Tích cực nghiên cứu tài liệu, thường xuyên theo dõi và hoàn thành tốt việc thực hiện các nhiệm vụ được phân công - Đánh giá ưu, nhược điểm của bản thân, thuận lợi và khó khăn khi tham gia thực hành
Trách nhiệm	Có trách nhiệm khi thực hiện các nhiệm vụ khi được phân công
Trung thực	Có ý thức báo cáo chính xác, khách quan về kết quả đã làm

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU:

1. Giáo viên:

- SGK, SGV, giáo án

- Dụng cụ, thiết bị:

+ Dụng cụ quan sát và tìm kiếm như ống nhòm, cốc xẻng,...(tùy vào đối tượng cần xác định khu vực phân bố).

+ Bản đồ (bản đồ bằng giấy hoặc bản đồ điện tử), thước dây, bút, sổ ghi chép.

+ Dụng cụ tạo ô vuông (dây thép hoặc khung bằng gỗ hoặc dùng các cọc tre (gỗ) để chằng dây). Mỗi loại ô vuông có kích thước tương thích với đối tượng cần ước tính (10 m x10m với cây gỗ lớn, 1 m x 1 m với cây thân thảo, 10 cm x 10 cm với địa y).

- Xác định đối tượng nghiên cứu

Quần thể các loài thực vật hoặc các loài động vật ít di chuyển như giun đất, ốc, cua, sò,...

2. Học sinh:

- Đọc trước bài mới.

- Trả lời các câu hỏi SGK

- Chuẩn bị mẫu vật theo phân công của giáo viên

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC:

A. HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG (XÁC ĐỊNH VẤN ĐỀ/ NHIỆM VỤ HỌC TẬP)

1. Mục tiêu:

- Tạo ra mâu thuẫn nhận thức cho HS, khơi dậy mong muốn tìm hiểu kiến thức.
- HS xác định được nội dung bài học

2. Nội dung:

- HS hoạt động cá nhân trả lời câu hỏi:

(?) *Bằng cách nào người ta có thể xác định một số đặc trưng của quần thể?*

3. Sản phẩm học tập:

- HS trả lời câu hỏi tình huống GV đưa ra

4. Tổ chức hoạt động:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ :

GV yêu cầu HS hoạt động cá nhân trả lời câu hỏi:

(?) *Bằng cách nào người ta có thể xác định một số đặc trưng của quần thể?*

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ:

HS chú ý lắng nghe.

HS quan sát hình ảnh và trả lời cho câu hỏi dựa trên hiểu biết của mình:

Bước 3: Báo cáo – Thảo luận:

HS hoạt động cá nhân và trả lời câu hỏi.

GV gọi HS trả lời

HS còn lại chú ý lắng nghe, nhận xét, bổ sung

Bước 4: Đánh giá kết quả: GV nhận xét, đánh giá câu trả lời và dẫn dắt vào nội dung bài mới: Bài 25: THỰC HÀNH: XÁC ĐỊNH MỘT SỐ ĐẶC TRƯNG CỦA QUẦN THỂ

B. HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC (KHÁM PHÁ)

Hoạt động 1: Nguyên lí và cách tiến hành thí nghiệm

a. Mục tiêu:

- Thực hành ước tính kích thước quần thể, ước tính mật cá thể của quần thể ở loài thực vật hoặc động vật ít di chuyển.

b. Nội dung:

1. Nguyên lí

GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi:

(?) *Nêu nguyên lí của thực hành xác định một số đặc trưng của quần thể?*

2. Cách tiến hành

- GV hướng dẫn HS thực hành

- HS hoạt động cá nhân và nhóm:

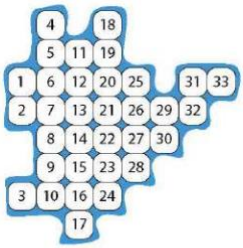
+ Nhận dụng cụ thực hành

+ Đọc SGK mục III, thảo luận nhóm nêu các bước tiến hành thực hành

c. Sản phẩm:

Báo cáo thực hành của các nhóm

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GIÁO VIÊN VÀ HỌC SINH	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Hoạt động 1.1. Tìm hiểu nguyên lí Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ GV chia lớp thành 4 nhóm, yêu cầu các nhóm thảo luận nhanh trả lời câu hỏi: (?) <i>Nêu nguyên lí của thực hành xác định một số đặc trưng của quần thể?</i> HS nhận nhiệm vụ học tập Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập HS thảo luận nhóm trả lời câu hỏi Bước 3. Báo cáo, thảo luận GV gọi đại diện nhóm trả lời, các nhóm còn lại lắng nghe, nhận xét, bổ sung Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập GV nhận xét, đánh giá và kết luận, chuyển sang hoạt động tiếp theo. Hoạt động 1.2. Cách tiến hành Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ - Trước khi thực hành GV cần làm một số công việc: + GV giữ nguyên các nhóm cũ của hoạt động trước + Giao dụng cụ và yêu cầu các nhóm bảo quản. - GV nêu yêu cầu:	III. CÁCH TIẾN HÀNH 1. Nguyên lí - Mỗi quần thể được phân bố trong một khoảng không gian xác định. - Tập hợp cá thể cùng loài được tính là cùng quần thể phải có các mối quan hệ sinh thái và sinh sản với nhau. - Bố trí mẫu và thu thập số liệu về các đặc trưng của quần thể được thực hiện bên trong khu vực phân bố của quần thể. - Để xác định chính xác nhất các đặc trưng của quần thể, cần dựa trên cơ sở toán học (xác suất, thống kê) để bố trí thí nghiệm, xử lí số liệu và rút ra kết luận. 2. Cách tiến hành <i>Bước 1:</i> Xác định khu vực phân bố của quần thể. Lập bản đồ chia các ô và đánh số. Sử dụng phương pháp ngẫu nhiên để chọn một số vị trí lấy mẫu (số lượng mẫu càng lớn thì độ tin cậy số liệu càng cao). Hình 25.1. Ví dụ về chia ô khu vực phân bố của quần thể.

(?) Trình bày cách tiến hành xác định một số đặc trưng của quần thể? Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập + Các nhóm nhận dụng cụ + Phân công thư ký ghi chép + Các nhóm tiến hành đọc SGK và thảo luận thống nhất báo cáo + Các nhóm tiến hành thí nghiệm theo các bước trong SGK và theo yêu cầu của GV - Gv quan sát hoạt động của các nhóm và hướng dẫn các nhóm yếu về thao tác Bước 3. Báo cáo, thảo luận - Các nhóm báo cáo theo mẫu - GV thu báo cáo của các nhóm Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập GV nhận xét, đánh giá và kết luận, thu báo cáo, chuyển sang hoạt động tiếp theo.	Bước 2: Đặt ô vuông vào vị trí đã chọn, đếm số lượng cá thể và ghi số liệu. Bước 3: Xử lý số liệu, sau đó ước tính kích thước của quần thể theo công thức sau: Trong đó: N: số lượng cá thể của quần thể (ước tính) n: số lượng cá thể trung bình ở tất cả các ô vuông A: tổng diện tích khu vực khảo sát a: diện tích một ô vuông. Bước 4: Dựa vào số liệu kích thước của quần thể ở bước 3 và diện tích khu vực phân bố của quần thể để ước tính mật độ của quần thể.
---	---

Hoạt động 2: Thu hoạch

a. Mục tiêu:

Viết được báo cáo thực hành

b. Nội dung:

- GV yêu cầu các nhóm viết báo cáo theo mẫu SGK

c. Sản phẩm:

Báo cáo thực hành của các nhóm

d. Tổ chức hoạt động:

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ

- GV yêu cầu các nhóm viết báo cáo theo mẫu SGK

BÁO CÁO THỰC HÀNH

1. Mục đích

2. Kết quả và giải thích

3. Trả lời câu hỏi

Tại sao cần xác định khu vực phân bố của quần thể trước khi ước tính các đặc trưng của quần thể?

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập

- Các nhóm tiến hành thảo luận thống nhất báo cáo

- Gv quan sát hoạt động của các nhóm và hướng dẫn các nhóm yếu

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- GV yêu cầu các nhóm cử đại diện trình bày
- Gv kiểm tra kết quả của các nhóm -> Nhận xét
- GV thu báo cáo của các nhóm

Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

GV nhận xét, đánh giá và kết luận, thu báo cáo, chuyển sang hoạt động tiếp theo.

HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

- Ôn lại kiến thức đã học
- Trả lời các câu hỏi SGK
- Làm bài tập SBT
- Đọc trước và trả lời các câu hỏi bài 26: QUẦN XÃ SINH VẬT